

Bratislava (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 5 ods. 1, 3, 4 a 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 To 10/2020 a jeho uznesením zo 16. apríla 2020. Ústavná sťažnosť je bez označenia dátumu a bola odovzdaná na poštovú prepravu 1. júla 2020.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že uznesením Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 2 Tp 43/2017 z 8. septembra 2017 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 4 Tpo 57/2018 z 12. októbra 2017 bol sťažovateľ vzatý do väzby z dôvodov uvedených v ustanovení § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku.

3. Uznesením okresného súdu sp. zn. 3 Tp 5/2018 z 1. marca 2018 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 4 Tos 37/2018 zo 4. apríla 2018 bol dovtedajší dôvod väzby rozšírený v zmysle ustanovenia § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku o tzv. kolúznú väzbu.

4. Dňa 6. marca 2018 bola na sťažovateľa (a ďalšie dve osoby) podaná na okresnom súde obžaloba pre skutok právne kvalifikovaný ako obzvlášť závažný zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, 3 písm. c) a ods. 4 písm. a) v spojení s § 138 písm. i) v jednočinnom súbehu s prečinom falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate, úradnej uzávery, úradného znaku a úradnej značky podľa § 352 ods. 1 Trestného zákona.

5. Rozsudkom okresného súdu zo 4. septembra 2018 (spisová značka nie je uvedená, pozn.) bol sťažovateľ uznaný za vinného v zmysle obžaloby a bol mu uložený trest odňatia slobody v trvaní 12 rokov a 6 mesiacov nepodmienečne. Na základe odvolania sťažovateľa uznesením krajského súdu sp. zn. 4 To 5/2019 z 12. marca 2019 bol rozsudok okresného súdu zrušený a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie.

6. Ďalším rozsudkom okresného súdu sp. zn. 2 T 13/2018 z 11. novembra 2019 bol sťažovateľ opätovne uznaný vinným zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe a bol mu uložený trest odňatia slobody v trvaní 10 rokov. Následným uznesením krajského

súdu sp. zn. 4 To 10/2020 zo 16. apríla 2020 bol rozsudok okresného súdu znova v celom rozsahu zrušený a vec bola vrátená na ďalšie konanie.

7. Vzhľadom na to, že konanie všeobecných súdov vykazuje prietľahy v otázke skúmania opodstatnenosti väzby vo vzťahu k dĺžke jej trvania, sťažovateľ prostredníctvom obhajcu žiadosťou z 22. novembra 2019 požiadal okresný súd o prepustenie z väzby, resp. o jej nahradenie alternatívnym spôsobom, prípadne aspoň o zrušenie tzv. kolúznej väzby. Žiadosť riadne odôvodnil a poukázal v nej na to, že úteková väzba podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku nemôže byť odôvodnená len domnienkami, hypotetickými úvahami či riadne nepodloženými obavami všeobecného súdu. Poukázal pritom na nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 187/09 z 25. novembra 2009. V súvislosti s kolúznou väzbou podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku argumentoval sťažovateľ aj tým, že neboli preukázané skutočnosti zakladajúce dôvod na jej uloženie. Namietal tiež neprímeranú dĺžku väzby [v danom čase viac ako 20 mesiacov, v čase podania ústavnej sťažnosti už viac ako 39 mesiacov (správne má byť zrejme viac ako 33 mesiacov, pozn.)]. Citoval aj z viacerých rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a ústavného súdu.

8. Uznesením okresného súdu č. k. 2 T 13/2018-2035 z 5. decembra 2019 bola žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby opäť zamietnutá.

9. Proti uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ v zákonnej lehote 12. decembra 2019 riadny opravný prostriedok. Napriek tomu krajský súd ho zamietol s tým, že bol podaný oneskorene (podľa všetkého ide o uznesenie krajského súdu sp. zn. 4 Tos 11/2020 z 13. februára 2020, pozn.).

10. Následnou komunikáciou obhajcu sťažovateľa s krajským súdom včas podané odvolanie (správne má byť zrejme sťažnosť, pozn.) bolo akceptované a termín hlavného pojednávania (správne má byť zrejme neverejného zasadnutia, pozn.) bol nariadený na 19. marec 2020. Z dôvodu epidémie COVID-19 krajský súd tento termín zrušil a stanovil nový termín na 16. apríl 2020. Uvedeného dňa skutočne pojednával a rozhodol tak o odvolaní sťažovateľa proti rozsudku okresného súdu, ako aj o jeho žiadosti o prepustenie z väzby alebo jej nahradenie zárukou dôveryhodnej osoby, resp. dohľadom

probačného a mediačného úradníka, keď uznesením sp. zn. 4 To 10/2020 žiadosť zamietol, ponúknutú záruku neprijal a nahradenie väzby neakceptoval.

11. Následne 26. mája 2020 bolo obhajcovi sťažovateľa doručené oznámenie okresného súdu, podľa ktorého dodatkom č. 3 k rozvrhu práce na rok 2020 došlo k zmene v osobe zákonného sudcu a zároveň k zmene člena senátu z dôvodu úmrtia s tým, aby sa sťažovateľ vyjadril, či súhlasí s pokračovaním hlavného pojednávania novým sudcom alebo požaduje vykonanie hlavného pojednávania odznova.

12. Vzhľadom na to, že doterajší priebeh konania sťažovateľ nepovažoval za uspokojivý (najmä pre nedostatočne objektívne vyhodnotenie dôkaznej situácie a chýbajúcu priebežnú kontrolu pretrvávania dôvodov väzby), požiadal o obnovu konania (správne má byť zrejme, aby sa hlavné pojednávanie začalo odznova, pozn.). Zároveň to vyvolalo u sťažovateľa obavu spojenú s tým, že jeho väzba bude znova bezdôvodne prolongovaná. Túto obavu opiera o skutočnosť, že doteraz sa na dôvody jeho väzby nahliadalo formálne a o jeho poslednej žiadosti o prepustenie z väzby z 20. marca 2020 doručenej okresnému súdu 24. marca 2020 dokonca nebolo do podania ústavnej sťažnosti vôbec rozhodované a rozhodnuté. Pritom požiadavke neodkladnosti rozhodovania o väzbe nezodpovedá lehota počítaná na mesiace, ale na týždne.

13. Väzba sťažovateľa podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku trvá od 5. septembra 2017 a väzba podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku od 22. februára 2018. Rozšírenie rozsahu väzby sa opieralo predovšetkým o potrebu vypočutia ďalších, doteraz nestotožnených osôb, u ktorých nie je zrejmé, k čomu by sa mali vyjadriť, či by vyjadrenie poskytli, resp. či takéto osoby vôbec existujú. Podľa názoru sťažovateľa počiatočným pochybením orgánov činných v trestnom konaní, ale najmä následným neskúmaním opodstatnenosti dôvodov väzby boli hrubým spôsobom poškodené jeho práva podľa ústavy a dohovoru. Celková dĺžka väzby sťažovateľa prekročila aktuálne 33 mesiacov. Z toho viac ako 29 mesiacov trvá tzv. kolúzna väzba, ktorá sa predovšetkým s prihliadnutím na jej psychologické následky považuje za najprísnejšiu a ukladá sa len v opodstatnených nespochybniteľne odôvodnených prípadoch. Skutočnosť,

že majú byť vypočuté ďalšie osoby, nie je sama osebe dôvodom kolúznej väzby. Ide o bežnú situáciu.

14. Sťažovateľ požaduje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné práva ■■■ podľa čl. 17 ods. 2) a 5) Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jeho právo podľa čl. 5 ods. 1), 3), 4) a 5) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu Bratislava v konaní vedenom pod sp. zn. 4To/10/2020 a jeho uznesením zo dňa 16.4.2020 v súvislosti s jeho žiadosťou o prepustenie z väzby na slobodu, porušené boli.

2. ■■■ priznáva finančné zadostučinenie v sume 20.000 EUR (slovom dvadsaťtisíc EUR), ktoré je mu uhradiť Krajský súd Bratislava do 7 dní od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Krajský súd Bratislava je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia v sume 450,28 EUR (slovom štyristopäťdesiat 28/100 EUR) na účet ■■■ do 7 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Skutkový stav veci

15. Zo žiadosti obhajcu sťažovateľa z 22. novembra 2019 adresovanej okresnému súdu vyplýva, že ním žiada o prepustenie sťažovateľa z väzby, resp. o jej nahradenie, event. o zrušenie dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku. Žiadosť má vyše 8 strán.

16. Z uznesenia okresného súdu č. k. 2 T 13/2018-2035 z 5. decembra 2019 vyplýva, že ním bola žiadosť obhajcu sťažovateľa o prepustenie z väzby doručená okresnému súdu 27. novembra 2019 zamietnutá s tým, že dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) a b) Trestného poriadku naďalej trvajú. Zároveň nebola prijatá záruka dôveryhodnej osoby ■■■ na nahradenie väzby a väzba sa nenahradila ani dohľadom probačného a mediačného úradníka.

17. Z uznesenia krajského súdu sp. zn. 4 Tos 11/2020 z 13. februára 2020 vyplýva, že ním bola podľa § 193 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku zamietnutá sťažnosť podaná sťažovateľom proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 2 T 13/2018 z 5. decembra 2019.

18. Podľa konštatovania krajského súdu proti uzneseniu podal sťažovateľ prostredníctvom obhajcu 13. decembra 2019 sťažnosť bez bližšieho odôvodnenia, a to elektronickým podaním. Spis bol okresným súdom predložený na rozhodnutie o sťažnosti 30. januára 2020.

19. Podľa názoru krajského súdu na základe podanej sťažnosti nie je možné zaoberať sa vecou z meritórneho hľadiska, teda splniť si prieskumnú povinnosť podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku, pretože sťažnosť bola podaná oneskorene. Z predloženého spisového materiálu krajský súd zistil, že okresný súd rozhodoval o žiadosti sťažovateľa na neverejnom zasadnutí 5. decembra 2019, a to v prítomnosti prokurátora, sťažovateľa, obhajcu a tlmočnice, pričom v daný deň o žiadosti aj rozhodol. Zo zápisnice o neverejnom zasadnutí okresného súdu z 5. decembra 2019 pritom vyplýva, že pri vyhlásení uznesenia predsedníčka senátu strany poučila o opravnom prostriedku. Prokurátor sa následne k podaniu opravného prostriedku vyjadril tak, že sa vzdáva práva podať sťažnosť a sťažovateľ (po porade s obhajcom) uviedol, že si ponecháva zákonnú lehotu.

20. Podľa § 179 ods. 1 Trestného poriadku uznesenie treba oznámiť osobe, ktorej sa priamo dotýka, ako aj osobe, ktorá naň dala svojím návrhom podnet; uznesenie súdu sa oznamuje prokurátorovi. Oznámenie sa robí buď vyhlásením uznesenia v prítomnosti toho, komu treba uznesenie oznámiť, alebo doručením rovnopisu uznesenia.

21. Podľa § 187 ods. 1 Trestného poriadku sťažnosť sa podáva orgánu, proti ktorému uzneseniu smeruje, a to do troch pracovných dní od oznámenia uznesenia, s výnimkou sťažnosti proti uzneseniam podľa § 83 ods. 2; ak sa koná podľa § 204 ods. 1, sťažnosť sa podáva do skončenia skráteného vyšetovania. Ak sa uznesenie oznamuje tak obvinenému, ako aj jeho zákonnému zástupcovi alebo obhajcovi, plynie lehota od toho oznámenia, ktoré bolo vykonané najneskoršie.

22. Vzhľadom na uvedené je zrejmé, že sťažovateľ bol oprávnený podať sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu v lehote troch pracovných dní odo dňa vyhlásenia uznesenia, t. j. do 10. decembra 2019 vrátane, urobil však tak až 13. decembra 2019, teda v čase, keď napadnuté uznesenie už bolo právoplatné (od 11. decembra 2019), čo opodstatňuje jednoznačný záver o oneskorenom podaní sťažnosti s tým, že takáto okolnosť je podľa ustálenej súdnej praxe takým faktorom, ktorý má za následok zamietnutie sťažnosti z formálnych dôvodov, teda bez meritórneho (vecného) prejednanie dôvodov uvedených v sťažnosti.

23. Z rukou písaného podania sťažovateľa zo 17. marca 2020 podaného z väzby adresovaného krajskému súdu ku sp. zn. 4 To 10/2020 vyplýva, že sťažovateľ dostal z krajského súdu predvolanie na neverejné zasadnutie týkajúce sa jeho žiadosti o prepustenie z väzby, a to na 19. marec 2020 o 11.00 h. Dňa 16. marca 2020 sa sťažovateľ od svojho obhajcu dozvedel, že tento uvedeného dňa dostal telefonickú informáciu, podľa ktorej neverejné zasadnutie krajského súdu bolo odročené na apríl. Sťažovateľ s odročením neverejného zasadnutia nesúhlasí, lebo je toho názoru, že jeho väzba je nezákonná. Prosí uviesť dôvod, pre ktorý bolo neverejné zasadnutie odročené, a žiada o prepustenie z väzby. Na kópii rukou písaného podania sťažovateľa nie je viditeľný jeho podpis.

24. Z rukou písanej žiadosti sťažovateľa z 20. marca 2020 podanej z väzby adresovanej okresnému súdu a tomuto doručenej 24. marca 2020 označenej ako „*Žiadosť o prepustenie z výkonu väzby na slobodu resp. nahradenie väzby*“ vyplýva, že sťažovateľ uvádza: „*Týmto podávam žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu v zmysle ustanovenia § 79 ods. 3 Trestného poriadku a zároveň žiadam o nahradenie väzby mojej osoby dohľadom probačného a mediačného úradníka resp. zrušenie dôvodov väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku.*“

25. Z uznesenia krajského súdu sp. zn. 4 To 10/2020 zo 16. apríla 2020 doručeného obhajcovi sťažovateľa podľa rukou písanej poznámky 7. mája 2020 vyplýva, že o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby rozhodol tak, že podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku žiadosť zamietol, podľa § 80 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku ponuku záruky

dôveryhodnej osoby [REDAKOVANÉ] neprijal a podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku väzbu sťažovateľa dohľadom probačného a mediačného úradníka nenahradil.

26. Podľa konštatovania krajského súdu rozsudkom okresného súdu sp. zn. 2 T 13/2018 z 11. novembra 2019 bol sťažovateľ uznaný vinným zo spáchania obzvlášť závažného zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, 3 písm. c) a ods. 4 písm. a) spáchaného závažnejším spôsobom konania (organizovanou skupinou) v jednočinnom súbehu s prečinom falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate, úradnej uzávery, úradného znaku a úradnej značky podľa § 352 ods. 1 Trestného zákona na skutkovom základe uvedenom v rozsudku. Bol mu za to uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 10 rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia a bol mu uložený aj ochranný dohľad v trvaní dvoch rokov.

27. Podľa ďalšieho konštatovania krajského súdu ešte pred rozhodnutím o odvolaní podal sťažovateľ prostredníctvom obhajcu žiadosť o prepustenie z väzby na tom základe, že jeho väzba je nezákonná. Predchádzajúcim uznesením krajského súdu sp. zn. 4 Tos 11/2020 z 13. februára 2020 bola sťažnosť podaná sťažovateľom proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 2 T 13/2018 z 5. decembra 2019 zamietnutá podľa § 193 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku. V tejto súvislosti obhajoba tvrdí, že v skutočnosti sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 2 T 13/2018 z 5. decembra 2019 bola podaná mailom včas (v zákonnej lehote).

28. Napokon podľa konštatovaní krajského súdu osobitne a opakovane sa k žiadosti obhajoby písomne vyjadril aj samostatne sťažovateľ s tým, že požadoval, aby sa žiadosti vyhovel, keďže jeho väzba je nezákonná a mala by byť nahradená dohľadom probačného a mediačného úradníka. S ohľadom na podanú žiadosť o prepustenie z väzby krajský súd určil termín neverejného zasadnutia s účasťou procesných strán na 19. marec 2020, avšak následne bol termín presunutý na 16. apríl 2020 vzhľadom na mimoriadnu situáciu v súvislosti s pandémiou koronavírusu. Na neverejnom zasadnutí 16. apríla 2020 sťažovateľ uviedol k žiadosti, že skutok sa stal v januári 2016 a on bol zadržaný až 20 mesiacov na to. Počas uvedeného obdobia sa zdržiaval na Slovensku, aj tu pracoval. V októbri 2016 ho manželka odhlásila z jeho bydliska, ale on o tom nevedel a naďalej býval v Senci

ako podnájomník. Každý deň mal kontakt s dcérou bývajúcou v Senci s matkou a táto mu pravidelne prinášala poštu. Keby bol prepustený z väzby, mohol by pracovať vo firme [REDAKOVANÉ] a bývať v obci [REDAKOVANÉ] u majiteľa [REDAKOVANÉ], ktorý sa za neho zaručil. Obhajca sťažovateľa sa v plnej miere pridržal žiadosti o prepustenie sťažovateľa z väzby. Vzhľadom na to, že súčasťou spisu nie je elektronická komunikácia mailom, ktorý on zaslal okresnému súdu, je toho názoru, že krajský súd sa zákonným spôsobom nemohol zapodievať podanou žiadosťou o prepustenie z väzby, ktorú okresný súd zamietol a krajský súd uznesením z 13. februára 2020 zamietol sťažnosť z dôvodu, že táto bola podaná oneskorene. Boli tým porušené práva sťažovateľa. Na základe týchto skutočností požadoval, aby krajský súd žiadosti o prepustenie z väzby vyhovel.

29. Krajský súd ako nadriadený súd rozhodujúci o žiadosti sťažovateľa opätovne preskúmal listinný materiál, písomné podania obhajcu i sťažovateľa a dospel k záveru, že žiadosť sťažovateľa nie je dôvodná.

30. Podľa názoru krajského súdu doteraz zabezpečené dôkazy nasvedčujú tomu, že trestné stíhanie sťažovateľa je vedené dôvodne. Konanie, pre ktoré sa trestné stíhanie vedie, má znaky trestnej činnosti a na základe doteraz zabezpečených dôkazov možno uviesť, že existuje dôvodné podozrenie, že sa ho dopustil sťažovateľ (spoločne s ďalšími osobami).

31. Pokiaľ ide o útekovú väzbu podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, zo spisu je zrejmé, že už samotné uznesenie o vznesení obvinenia bolo v prípade sťažovateľa nedoručiteľné, nebola známa žiadna relevantná adresa na doručovanie, nebol zastihnutelný na žiadnej adrese a ani telefónnom čísle, pričom na území Slovenskej republiky sa zdržiaval len občas. K tomu pristupuje (nie marginálne) i ďalšia okolnosť, podľa ktorej sťažovateľ je občanom Chorvátskej republiky, na Slovensku sa nezdržiaval sústavne, nemá tu vybudované silné rodinné a pracovné zázemie, nemá tu oficiálny trvalý, ale ani prechodný pobyt. Riziko úteku je tak v jeho prípade vysoké a fakt, že Chorvátsko a Slovensko sú členskými štátmi Európskej únie, je s ohľadom na uvedené okolnosti a „cestovateľské ambície“ sťažovateľa nezohľadniteľným faktom. Uvedené konkrétne

skutočnosti zakladajú existenciu dôvodnej obavy z úteku sťažovateľa, čo zakladá dôvod tzv. útekovej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku.

32. Pokiaľ ide o dôvody tzv. kolúznej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, krajský súd má pochopiteľne vedomosť o tom, že v danej veci už existuje meritórne rozhodnutie okresného súdu, ktoré však nie je právoplatné, a preto obava z pokračovania v snahe o ovplyvňovanie svedkov a spoluobžalovaných naďalej trvá, a to s cieľom dosiahnutia priaznivého rozhodnutia krajského súdu, prípadne, opätovne okresného súdu. Je dôležité opakovane zdôrazniť, že snahy sťažovateľa o ovplyvňovanie majú reálny základ, o čom svedčí napr. obsah prepisu telefonických hovorov medzi sťažovateľom a [REDAKOVANÉ], ktoré potvrdzujú snahu dohodnúť sa na vzájomnej pomoci, ako aj medzi sťažovateľom a jeho dcérou, ktoré rovnako dokumentujú pokusy sťažovateľa ovplyvňovať [REDAKOVANÉ] a svedkov. Z prepisov je badateľné, ako sa sťažovateľ prostredníctvom dcéry snažil ovplyvňovať [REDAKOVANÉ] ako aj svedkov (predovšetkým [REDAKOVANÉ]) v záujme sprostredkovaného usmerňovania iných osôb s úmyslom ovplyvňovať objasňovanie skutočností dôležitých pre trestné konanie. Okolnosť, že spoluobžalovaní a svedkovia už boli vypočutí predbežne, nemožno považovať za relevantný argument, lebo meritórne rozhodnutie doteraz nie je právoplatné, pričom nezanedbateľným faktom je, že okresný súd doteraz podľa pokynov krajského súdu nezabezpečil výsluch údajných spolupáchateľov [REDAKOVANÉ], a preto aj z tohto pohľadu je aj naďalej daná existencia dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku.

33. V danom štádiu nemožno väzbu sťažovateľa nahradiť ani prípadným dohľadom probačného a mediačného úradníka alebo prijatím ponúkanej záruky. Záver o dostatočnosti náhrady väzby musí byť opodstatnený na základe pomerov páchatel'a alebo okolností prípadu s prihliadnutím na závažnosť skutku. Z týchto musí byť dôvodné sa domnievať, že účel väzby bude naplnený aj pobytom obžalovaného na slobode. Krajský súd je presvedčený, že s ohľadom na už uvedené okolnosti, osobu sťažovateľa a jeho doterajší spôsob života nemožno v súčasnosti účel väzby dosiahnuť pobytom sťažovateľa na slobode.

34. Čo sa týka prezentovaných námietok sťažovateľa a obhajcu, krajský súd upozorňuje na to, že jeho uznesením sp. zn. 4 Tos 11/2020 bola sťažnosť podaná sťažovateľom proti uzneseniu okresného súdu o zamietnutí žiadosti o prepustenie z väzby zamietnutá, keďže predložený spisový materiál okresného súdu neobsahuje uvádzaný mail obhajcu a nie je daná možnosť, aby krajský súd lege artis zrušil svoje rozhodnutie.

III.

Relevantná právna úprava

35. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

36. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

37. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

38. Jadrom podanej ústavnej sťažnosti je námietka, podľa ktorej úteková väzba podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku nemôže byť odôvodnená len domnienkami, hypotetickými úvahami či riadne nepodloženými obavami všeobecného súdu, pričom v danom prípade neboli preukázané skutočnosti zakladajúce dôvod útekovvej väzby. Ďalej sťažovateľ zdôrazňuje, že jeho väzba trvajúca od 5. septembra 2017 je neprimerane dlhá, a skutočnosť, že majú byť vypočítané ešte ďalšie osoby, by sama osebe nemala byť dôvodom kolúzneho väzby, keďže ide o bežnú situáciu.

39. Ústavnú sťažnosť treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

40. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

41. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade,

ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

42. Ústavný súd predovšetkým zo skutkového hľadiska zdôrazňuje, že o podrobnej žiadosti obhajcu sťažovateľa o prepustenie z väzby z 22. novembra 2019 doručenej okresnému súdu 27. novembra 2019 okresný súd uznesením č. k. 2 T 13/2018-2035 z 5. decembra 2019 rozhodol tak, že žiadosť ako nedôvodnú zamietol. Uznesením krajského súdu sp. zn. 4 Tos 11/2020 z 13. februára 2020 bola sťažnosť podaná sťažovateľom proti uzneseniu okresného súdu zamietnutá ako oneskorene podaná. Tým bolo o žiadosti obhajcu sťažovateľa o prepustenie z väzby z 22. novembra 2019 právoplatne (s konečnou platnosťou) rozhodnuté.

43. Hoci sťažovateľ je presvedčený, že v skutočnosti riadny opravný prostriedok proti uzneseniu okresného súdu podal včas (a že teda právny názor vyslovený krajským súdom, podľa ktorého bola sťažnosť podaná oneskorene, je nesprávny), treba prisvedčiť krajskému súdu, že on sám nemal oprávnenie vlastné právoplatné uznesenie zrušovať (aj keby naozaj bolo v rozpore so zákonom). Dosiahnuť zrušenie právoplatného uznesenia o zamietnutí žiadosti o prepustenie z väzby z 22. novembra 2019 by bolo totiž možné len na základe ústavnej sťažnosti alebo dovolania podaného ministrom spravodlivosti Slovenskej republiky. Takéto opravné prostriedky však podľa všetkého uplatnené neboli.

44. Napriek dosiaľ konštatovaným skutočnostiam krajský súd na neverejnom zasadnutí konanom 16. apríla 2020 uznesením sp. zn. 4 To 10/2020 zo 16. apríla 2020 žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku zamietol.

45. Krajský súd na jednej strane konštatuje, že žiadosť obhajcu sťažovateľa o prepustenie z väzby z 22. novembra 2019 bola právoplatnými uzneseniami okresného súdu a krajského súdu zamietnutá, pričom nie je daná možnosť, aby krajský súd svoje vlastné rozhodnutie o zamietnutí sťažnosti ako oneskorene podanej lege artis zrušil,

no na druhej strane tvrdí, že 16. apríla 2020 pod sp. zn. 4 To 10/2020 rozhodol o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby, pričom z uznesenia nie je možné zistiť, o ktorej žiadosti sťažovateľa rozhodoval. Zrejme je len toľko, že nemohlo ísť o žiadosť obhajcu sťažovateľa z 22. novembra 2019, keďže o tej už bolo právoplatne (a z pohľadu krajského súdu nezmeniteľne) rozhodnuté skôr.

46. Krajský súd naznačuje, že sťažovateľ sa osobitne a opakovane k žiadosti obhajoby písomne vyjadril aj samostatne a požadoval, aby sa žiadosti vyhovel, keďže jeho väzba je nezákonná a mala by byť nahradená dohľadom probačného a mediačného úradníka. S ohľadom na podanú žiadosť o prepustenie z väzby krajský súd preto určil termín neverejného zasadnutia s účasťou procesných strán na 19. marec 2020, ktorý však následne presunul na 16. apríl 2020 vzhľadom na mimoriadnu situáciu vyvolanú pandémiou koronavírusu (pozri bod 28).

47. Z odôvodnenia uznesenia krajského súdu sa na základe uvedeného zdá, že krajský súd na neverejnom zasadnutí konanom 16. apríla 2020 rozhodoval o opakovaných písomných podaniach sťažovateľa (realizovaných osobne, nie teda prostredníctvom obhajcu), pričom však z uznesenia nevyplývajú konkrétne dátumy týchto podaní sťažovateľa, ale ani ich presný počet a konkrétny obsah toho-ktorého z nich.

48. Sťažovateľ predložil ústavnému súdu ako jednu z príloh podanej ústavnej sťažnosti rukou písanú žiadosť o prepustenie z výkonu väzby na slobodu, resp. nahradenie väzby z 20. marca 2020 doručení okresnému súdu 24. marca 2020 (pozri bod 24). Keďže krajský súd v uznesení zo 16. apríla 2020 spomína viaceré samostatné podania sťažovateľa, ústavný súd požiadal právneho zástupcu sťažovateľa, aby takéto podania sťažovateľa ústavnému súdu predložil. Na to právny zástupca predložil ústavnému súdu rukou písané podanie sťažovateľa zo 17. marca 2020 adresované krajskému súdu ku sp. zn. 4 To 10/2020 (pozri bod 23).

49. Na základe dosiaľ uvedených, resp. zistených skutočností možno predovšetkým ustáliť, že rukou písané podania sťažovateľa zo 17. marca 2020 a z 20. marca 2020 možno z obsahového hľadiska považovať (okrem iného) aj za žiadosti o prepustenie

z väzby, resp. o jej nahradenie inou zárukou. Dá sa preto predpokladať, že krajský súd na neverejnom zasadnutí konanom 16. apríla 2020 mohol rozhodovať práve o týchto podaniach sťažovateľa, ktoré vzhľadom na ich obsah považoval za žiadosti o prepustenie z väzby, resp. o jej nahradenie inou zárukou.

50. Ústavný súd zdôrazňuje, že ani jedno z podaní zo 17. marca 2020 a z 20. marca 2020 žiadnu konkrétnu argumentáciu odôvodňujúcu požiadavku na prepustenie z väzby, resp. na jej nahradenie inou zárukou neobsahuje. Vzhľadom na túto skutočnosť nemožno považovať odôvodnenie uznesenia krajského súdu, ktoré je vyčerpávajúce a dostatočne presvedčivé, za arbitrárne či za zjavne neodôvodnené. Pri absencii akejkoľvek konkrétnej vecnej argumentácie sťažovateľa v oboch podaniach nemožno úvahám krajského súdu nič vyčítať. K tomu treba dodať, že s konkrétnou argumentáciou krajského súdu sťažovateľ vecne nepolemizuje ani v ústavnej sťažnosti. Iba samotná skutočnosť, že má odlišný názor, totiž ešte neznamená porušenie jeho označených práv podľa ústavy a dohovoru.

51. Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd rozhodol tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. augusta 2020

Luboš Szigeti
predseda senátu